

D 25/05

Inledning

Genom systematisk och uppsökande tillsyn (SUT) informerar sig Revisorsnämnden (RN) om kvaliteten i revisorers och revisionsbolags verksamhet. Som ett led i denna tillsyn har RN undersökt förutsättningarna för vissa av de kvalificerade revisorer som inte är ledamöter av revisorsorganisationerna FAR och Svenska Revisorsamfundet SRS att genomföra revisioner av godtagbar kvalitet. A-son är en av dessa revisorer och har skriftligen fått besvara ett antal frågor. För att få underlag för en kvalitetsbedömning av A-sons revisionsarbete har RN även tagit del av hennes dokumentation av senast genomförd revision i fem aktiebolag, nämligen i tomtbolaget, -byggbolaget, filterbolaget, ventilationsbolaget och videobolaget. Med hänsyn till vad som har framkommit i SUT-ärendet har RN beslutat att överföra detta till ett disciplinärende. De iakttagelser som har legat till grund för detta beslut har sammanfattats i en promemoria. A-son har beretts tillfälle att yttra sig över denna men har inte inkommit med något yttrande.

A-sons oberoende som revisor m.m.

Enligt egen uppgift hade A-son när SUT-ärendet initierades 209 aktiva revisionsuppdrag. Hon utövar sin revisionsverksamhet i Y AB (revisionsbyrån). Utöver A-son är ytterligare en person verksam i revisionsbyrån.

A-son är vald revisor i tre redovisningsbyråer som handhar redovisningen åt 14, 9 respektive 5 av hennes revisionsklienter. A-son har uppgett att revisionsbyråns totala arvoden för dessa 28 revisionsklienter uppgår till ca tio procent av revisionsbyråns omsättning. A-son har på sina oberoendeanalyser för dessa tre redovisningsbyråer i samtliga fall antecknat följande: "Det saknas omständigheter som kan utgöra hot eller jäv." För tre av de av RN granskade revisionsuppdragen saknas oberoendeanalyser.

Vad gäller de saknade oberoendeanalyserna har A-son uppgett att dessa finns i respektive "kundakt" men tyvärr inte kommit med till RN. Fortfarande har RN trots förfrågan inte fått del av några oberoendeanalyser för de tre bolagen.

RN gör följande bedömning.

Enligt 21 § revisorslagen (2001:883) skall en revisor avböja eller avsäga sig ett revisionsuppdrag om det finns något förhållande av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet eller självständighet – om det inte i det enskilda fallet föreligger sådana omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. RN har i ett flertal tidigare beslut i disciplinärenden uttalat att förtroendet för en revisors opartiskhet och självständighet kan rubbas av att revisorn samtidigt innehar revisionsuppdrag i en redovisningsbyrå och i denna byrås klientbolag. Det har i förevarande fall inte framkommit något som tyder på att det har förelegat sådana särskilda omständigheter eller att A-son har vidtagit sådana åtgärder som medför att det inte har funnits anledning att ifrågasätta hennes opartiskhet eller självständighet. RN konstaterar att A-son har brutit mot revisorslagens regler om revisorers opartiskhet och självständighet.

Enligt 24 § första stycket revisorslagen samt 2 § 8 Revisorsnämndens föreskrifter (RNFS 2001:2) om villkor för revisorer och registrerade revisionsbolags verksamhet skall en revisor dokumentera de slutsatser som revisorn har dragit om sin opartiskhet och självständighet vid prövningen enligt 21§ revisorslagen. RN finner att A-son beträffande flera av sina revisionsuppdrag inte har visat att hon har följt dessa regler.

A-sons revisionsarbete – generella iakttagelser

Dokumentation

RN har begärt att få ta del av all A-sons revisionsdokumentation avseende de inledningsvis nämnda revisionsuppdragen. De handlingar som A-son har tillställt RN utgörs, förutom av respektive klients årsredovisning och A-sons revisionsberättelse, av bokslutshandlingar och kortfattade anteckningar som i huvudsak består av uppgifter om olika delbelopp per balanspost. Inte i något fall finns vare sig riskanalyser eller revisionsplaner. Såvitt framgår av A-sons dokumentation har hennes revisionsåtgärder varit mycket begränsade. A-son har anfört att hon har upprättat riskanalyser och revisionsplaner ”men inte haft något bra sätt att dokumentera dessa”. Slutligen har A-son beträffande samtliga bolag medgett att hon har varit dålig på att skriftligen dokumentera vad hon har gjort men har hävdats att hon anser sig ha utfört nödvändiga kontroller.

RN gör följande bedömning.

En revisor skall enligt god revisions sed planera sitt revisionsarbete så att revisionen utförs på ett effektivt sätt. Vidare skall en kvalificerad revisor dokumentera sådana förhållanden som har betydelse för att ge bevis till stöd för uttalandena i revisionsberättelsen och som bevis för att revisionen har utförts enligt god revisions sed. Bestämmelser om dokumentation finns i 24 § revisorslagen och 2–5 §§ Revisorsnämndens föreskrifter om villkor för revisorer och registrerade revisionsbolags verksamhet. Dokumentationen skall vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen skall bland annat framgå vilken granskning som har genomförts, vilka iakttagelser som gjorts och vilka slutsatser som dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarlig eftersom den omöjliggör en analys och en tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

RN:s genomgång av A-sons revisionsarbete visar inte att hon planerar sina revisioner varav följer att hon inte har verifierat att hon i sin verksamhet, i detta avseende, iakttar god revisions sed. Den dokumentation, huvudsakligen redovisningshandlingar, som A-son har tillställt RN kan i de här aktuella bolagen inte användas som underlag för en bedömning av hennes revisionsarbete. Den omständigheten att en revisor inte dokumenterar sina granskningsåtgärder enligt gällande föreskrifter innebär i och för sig inte att det är visat att revisorns åtgärder varit otillräckliga. I ett sådant fall får dock en stor del av tillsynsmyndighetens bevisbörda anses övergå på revisorn. Det innebär att revisorn måste kunna redogöra för sin granskning på ett sådant sätt att det vid en helhetsbedömning framstår som sannolikt att de påstådda åtgärderna har utförts och att de har haft sådan inriktning och omfattning att de har kunnat tjäna som underlag för välgrundade slutsatser. A-son har hävdats att hon har utfört nödvändiga kontroller. RN konstaterar att A-son inte har verifierat sina påståenden varför de har ett begränsat värde för bedömningen av de faktiska revisionsinsatserna. Sammanfattningsvis finner RN att A-son inte genom någon dokumentation har verifierat att hon har utfört någon förvaltningsrevision eller någon godtagbar revision av väsentliga resultat- och balansposter.

Skatter och avgifter

Av A-sons dokumentation för de fem av RN granskade revisionsuppdragen kan inte i något fall utläsas att hon har kontrollerat hur bolagen har hanterat skatter och avgifter. A-son har anfört att hon alltid kontrollerar att skatter och avgifter hanteras korrekt men att hon inte har dokumenterat detta på rätt sätt.

Av en resultatrapport avseende **tomtbolaget** framgår att bolaget här aktuellt räkenskapsår (se nedan) hade kostnadsfört 10 000 kr som restavgifter för skatter och sociala avgifter. Vidare framgår av ett kontoutdrag från en skattemyndighet att tomtbolaget i augusti 2003 inte hade erlagt skatter eller avgifter för juli 2003. Av A-sons dokumentation kan inte utläsas att hon har reflekterat över detta. Hon har inte heller i sin revisionsberättelse anmärkt på bolagets hantering av skatter och avgifter.

RN gör följande bedömning.

Enligt 10 kap. 31 § aktiebolagslagen (1975:1385) skall en revisor anmärka i revisionsberättelsen om han eller hon funnit att bolaget inte har fullgjort sina skyldigheter i fråga om skatter och avgifter. Av A-sons dokumentation framgår att tomtbolaget hade misskött hanteringen av skatter och avgifter. A-son skulle därför i sin revisionsberättelse ha anmärkt på att bolaget inte på ett korrekt sätt hade fullgjort sina skyldigheter avseende skatter och avgifter. Genom att i sin revisionsberättelse underlåta anmärkning har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

A-sons revisionsarbete – särskilda iakttagelser

Tomtbolaget, räkenskapsåret den 1 september 2002–31 augusti 2003

Tomtbolagets omsättning uppgick räkenskapsåret 2002/03 till 804 000 kr och dess balansomslutning till 2,2 mnkr. Eget kapital uppgick till minus 868 000 kr (aktiekapital 100 000 kr). Av förvaltningsberättelsen framgår att bolagets verksamhet det aktuella räkenskapsåret främst bestått i handel med och förädling av tomtmark. A-son har i sin revisionsberättelse anmärkt på att bolagets aktiekapital var förbrukat och att årsredovisningen avgetts alltför sent. Att anmärkningar har framförts i revisionsberättelsen framgår dock inte av hennes revisorspåteckning.

Pågående arbeten redovisades med 1,93 mnkr (88 procent av balansomslutningen). A-sons dokumentation består av två odaterade och inte undertecknade dokument enligt vilka tomtbolaget hade förvärvat tomtmark för totalt 1,9 mnkr. Av dokumenten framgår att köparen senast på tillträdesdagen, den 31 januari 2003, skulle erlägga slutbetalning om 1,6 mnkr till säljaren. Detta belopp var dock kvar som en skuld till säljaren så sent som per balansdagen, den 31 augusti 2003. A-son har uppgett att pågående arbeten bestod av tomtmark till försäljning samt att lån och ränta avseende skulden om 1,6 mnkr hade reglerats vid ”försäljningsavräkningen”. Hon har inte uppgett när sådan avräkning skall ha skett. Av A-sons dokumentation kan inte heller utläsas att hon har förvissat sig om att den i årsredovisningen upptagna tomtmarken verkligen hade förvärvats, genom att exempelvis ta del av undertecknade avtal eller följa upp att tomtbolaget hade fått lagfart på fastigheten.

Vidare framgår av en balansrapport att bolaget som ingående balans redovisade tomter om 720 000 kr som hade sålts under räkenskapsåret 2002/03 eftersom posten inte återfinns som utgående balans. I A-sons dokumentation finns inget som verifierar vare sig när försäljning skett eller till vilket pris. Inte heller framgår att hon har efterfrågat något underlag. A-son har uppgett

att det rörde sig om en tomt som hade köpts för 530 000 kr och sålts för 800 000 kr samt att återstående 190 000 kr var "rest" för en annan tomt. Hur denna rest har försvunnit ur balansräkningen under år 2002/03 har hon inte förklarat.

Av tomtbolagets resultaträkning framgår att försäljningen av tomtmark, som enligt en resultatrapport hade genererat en vinst om 457 000 kr, har nettoredovisats och tagits in i bolagets redovisade nettoomsättning. Av A-sons dokumentation framgår inte att hon har reflekterat vare sig över denna redovisningsmetod eller vilka övriga försäljningar som ingick i redovisad nettovinst. Inte heller kan av de handlingar som tillställts RN utläsas att A-son har kontrollerat huruvida den inköpta tomtmarken hade förädlats och därför, på sätt som skett, skulle redovisas som pågående arbeten. Hon har uppgett att det var svårt att få fram underlag då bolaget var föremål för taxeringsrevision och att underlagen fanns hos Skatteverket. Inte heller kan av dokumentationen utläsas att A-son har analyserat eller reflekterat över bolagets kostnader om 1,6 mnkr i relation till nettoomsättningen om 0,8 mnkr, t.ex. om samtliga kostnader var rörelsegilla eller om periodisering skett på ett korrekt sätt.

Tomtbolaget redovisade, under rubriken Långfristiga skulder, en skuld om ca 478 000 kr till ett engelskt bolag. A-son har antecknat: "End HB utdrag som underlag. OK såvitt jag kan bedöma." Av dokumentationen kan inte utläsas att hon har haft något underlag för att kunna förvissa sig om postens existens och värde. A-son har anfört att bolaget vid hennes förfrågan hade verifierat posten. Hon har inte förklarat hur denna verifiering skett och har inte heller till RN ingett några handlingar som bekräftar hennes uppgifter.

Leverantörsskulder redovisades med 519 000 kr. A-son har antecknat: "Har ej kunnat kontrollera betalningar." A-son har på RN:s förfrågan uppgett att hon på grund av taxeringsrevision inte hade fått något bokföringsmaterial efter balansdagen den 31 augusti 2003.

RN gör följande bedömning.

Av god revisionsbedömning följer att om en anmärkning eller en upplysning förekommer i revisionsberättelsen bör detta normalt också framgå av revisorspåteckningen. A-son har underlåtit att iaktta god revisionsbedömning i detta avseende.

RN finner att A-son inte, vare sig genom dokumentation eller på annat sätt, har gjort sannolikt att hon har utfört någon godtagbar revision av tomtbolaget eller bedömt värdet och existensen av väsentliga poster. Hon har därför inte haft grund för att uttala sig om väsentliga resultat- och balansposter i tomtbolaget. A-son har härmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Av 2 kap. 4 § första stycket 6 årsredovisningslagen (1995:1554) följer bl.a. att en grundläggande princip vid upprättande av en resultaträkning är att intäkter och kostnader inte får kvittas mot varandra. Som framgått ovan hade tomtbolaget, som räkenskapsåret 2002/03 drev näringsverksamhet i form av handel med tomtmark, nettoredovisat försäljning av tomtmark. Såvitt framgår av A-sons dokumentation har hon inte reflekterat över den av tomtbolaget använda redovisningsmetoden och än mindre verkat för rättelse.

Byggbolaget, räkenskapsåret den 1 september 2002–31 augusti 2003

Byggbolagets omsättning uppgick räkenskapsåret 2002/03 till 9,4 mnkr och dess balansomslutning till 2,5 mnkr. Pågående arbeten redovisades under rubriken omsättningstillgångar med minus ca 1,25 mnkr, dvs. som en negativ post. Även i årsredovisningen för räkenskapsåret 2001/02 redovisades pågående arbeten som en negativ omsättningstillgång, då med minus 939 000 kr. A-sons dokumentation för år 2002/03 består av endast en bokslutsbilaga med en förteckning över pågående arbeten. Av bilagan framgår att pågående arbeten hade tagits upp till 3,99 mnkr, att fakturerat à conto uppgick till 5,24 mnkr och att förteckningen i sin helhet

avsåg fastprisuppdrag. A-son har antecknat: ”OK såvitt jag kan bedöma.” Av dokumentationen kan inte utläsas att A-son har utfört någon granskning av vare sig upparbetade eller fakturerade pågående arbeten eller att hon har följt upp huruvida de aktuella projekten var avslutade eller pågående. Såvitt framgår av de handlingar som insänts till RN har A-son inte heller övervägt eventuellt behov av reserveringar för förluster eller för garantiförpliktelser. A-son har uppgett att det utöver bokslutsbilagan också fanns listor på nedlagda kostnader för varje projekt. Hon har inte kopierat dessa listor men säger sig ha granskat dem och bedömt att de var korrekta. A-son har inte genom någon kompletterande dokumentation verifierat dessa uppgifter.

Byggbolaget har i sin resultaträkning redovisat Nettoomsättning 9,4 mnkr som intäkt samt Handelsvaror 7,6 mnkr som kostnad. Någon rubrik Förändring av pågående arbeten finns inte. Såvitt framgår av dokumentationen har A-son inte reflekterat över byggbolagets princip för att redovisa pågående arbeten och förändring av dessa.

RN gör följande bedömning.

I ett bolag som bedriver entreprenadverksamhet är det viktigt att revisorn granskar dels vilka projekt som är avslutade per balansdagen och därför skall resultatavräknas, dels vad som eventuellt skall aktiveras som pågående arbeten utifrån upparbetningsgrad och kontraktspris. Vidare är det väsentligt att utifrån de uppdrag som pågår per balansdagen eller har avslutats under räkenskapsåret bedöma risken för tillkommande kostnader och förekomsten av entreprenadgarantier bl.a. utifrån avtalens utformning och uppdragens karaktär. RN konstaterar att A-son inte har utfört några av dessa väsentliga kontroller av bolagets enda egentliga verksamhet. RN finner att A-son inte har visat och inte heller gjort troligt att hon har vidtagit några godtagbara revisionsåtgärder i byggbolaget. Hon har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Av 3 kap. 3 § årsredovisningslagen samt bilaga 1 till denna framgår att Förändring av varulager, i en resultaträkning med kostnadsslagsindelning, skall redovisas bland intäkterna under rubriken Nettoomsättning. Vidare gäller att pågående arbeten skall redovisas bland skulderna och rubriceras Förskott från kunder om fakturerat belopp överstiger vad som är upparbetat.¹ Av A-sons dokumentation kan inte utläsas att hon har reflekterat över att byggbolagets årsredovisning i dessa avseenden inte var utformad enligt årsredovisningslagen och enligt god redovisningssed, än mindre verkat för rättelser i årsredovisningen. A-son har också härigenom åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Filterbolaget, räkenskapsåret den 1 maj 2003–30 april 2004

Filterbolagets omsättning uppgick räkenskapsåret 2003/04 till 3,3 mnkr och dess balansomslutning till 4,4 mnkr. Bolaget hade två anställda. Varulager togs upp till 1,3 mnkr (30 procent av balansomslutningen). A-sons dokumentation består av endast en lagerlista. Hon har antecknat: ”Enl. uppg. av företagsledaren” samt att värdet enligt lagerlistan var ca 100 000 kr högre men att denna innehöll felaktigheter som skulle korrigeras. Såvitt framgår av dokumentationen har A-son inte utfört någon granskning av posten. A-son har anfört att filterbolaget har ett lagerredovisningssystem som ”verkar helt tillförlitligt” varför hon förlitat sig på den interna kontrollen. Hon har tillagt att lagret fanns hos en speditör och att hon bedömt att även detta system var tillförlitligt. A-son har inte förklarat vare sig hur hon har granskat och bedömt den interna kontrollen i ett bolag med två anställda eller systemet med speditör. Hon har inte besvarat RN:s fråga när hon, vid revisionsberättelsens avgivande den 25 oktober 2004, senast hade närvarit vid inventering av posten varulager i filterbolaget.

¹ Se bl.a. FAR:s vägledning Om årsredovisning i aktiebolag, punkterna 20 och 41.

RN gör följande bedömning.

Varulagret var en väsentlig post i filterbolaget varför A-son vid sin revision haft anledning att ägna posten varulager särskild uppmärksamhet. Vid granskning av ett varulager skall revisorn bland annat förvissa sig om att tillgången existerar. Revisorn bör i första hand närvara vid lagerinventeringen per balansdagen och stämma av de uppgifter som därvid framkommer mot lagerredovisningen. I andra hand kan revisorn göra en egen uppföljande kontroll av lagret – en form av inventering – i nära anslutning till balansdagen. I sådant fall skall revisorn genom att studera lagerrörelser bedöma lagrets existens per balansdagen. Det kan godtas att revisorn enstaka år begränsar sig till att följa upp hur lagerinventeringen har skett, vilka instruktioner som har funnits och vilka som har deltagit vid inventeringen. Detta gäller dock under förutsättning att revisorn tidigare år har bedömt inventeringsrutinerna och har testat dessa. Av A-sons uppgifter framgår inte att hon någon gång har närvarit vid någon lagerinventering i filterbolaget. Hon har inte heller verifierat att hon på annat sätt har kontrollerat bolagets rutiner för inventering. Genom att inte försöka verifiera värdet av en väsentlig post har A-son även i detta fall åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Ventilationsbolaget, räkenskapsåret 2003

Ventilationsbolagets omsättning uppgick räkenskapsåret 2003 till 5,1 mnkr och dess balansomslutning till 4,0 mnkr. Bolaget hade fem anställda. Bolaget tog upp byggnader och mark till 1,7 mnkr. I de handlingar som A-son har tillställt RN saknas helt handlingar beträffande dessa poster, såväl dokument som bekräftar innehavet per balansdagen som uppgift om taxeringsvärdena. A-son säger sig ha kontrollerat dessa uppgifter hos bolaget.

Lager redovisades med 1,01 mnkr. A-sons dokumentation består av endast en lagerlista. Hon har antecknat att hon inte hade närvarit vid inventering. Såvitt framgår av dokumentationen har A-son inte heller på annat sätt kontrollerat posten. A-son har anfört att även ventilationsbolaget har ett lagerredovisningssystem ”som verkar helt tillförlitligt” och att hon därför hade förlitat sig på den interna kontrollen. Hur A-son granskat och bedömt den interna kontrollen har hon inte förklarat. A-son har inte besvarat RN:s fråga när hon, vid revisionsberättelsens avgivande den 21 april 2004, senast hade närvarit vid inventering av posten varulager i ventilationsbolaget.

RN gör följande bedömning.

Posten varulager var en väsentlig tillgångspost också i ventilationsbolaget. A-son har inte deltagit vid någon lagerinventering eller gjort någon egen uppföljande kontroll av lagret. Hennes granskningsåtgärder har varit av samma begränsade slag som de vilka hon säger sig ha genomfört vid den ovan behandlade revisionen i filterbolaget. RN konstaterar att det, även när det gäller ventilationsbolaget, varken av A-sons dokumentation eller av hennes i efterhand lämnade kompletterande uppgifter framgår att hon skulle ha haft tillräckligt underlag för att bedöma lagrets värde. RN konstaterar sammanfattningsvis att A-son inte har verifierat att hon har granskat existensen eller värdet av vare sig byggnader och mark eller varulager. Med hänsyn härtill och med beaktande av att dessa tillgångsposter om totalt 2,7 mnkr tillsammans utgjorde 68 procent av ventilationsbolagets balansomslutning finner RN att A-son inte har gjort sannolikt att hon har haft tillräcklig grund för att fastställa ventilationsbolagets resultat- och balansräkning och att hon därmed inte heller har haft underlag för att tillstyrka förslaget till vinstdisposition. Genom att ändå göra detta har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

Videobolaget var moderbolag i en koncern. Bolagets omsättning uppgick räkenskapsåret 2003 till 40,0 mnkr och dess balansomsättning till 13,1 mnkr. Motsvarande belopp för koncernen var 40,1 mnkr respektive 12,7 mnkr. Årsredovisningen består av dels en årsredovisning för moderbolaget, dels en koncernredovisning. I det material som har tillställts RN finns inga koncernredovisningshandlingar exempelvis förvärvsanalyser eller underlag för beräkning av elimineringar. A-son har antecknat: "Koncernred. upprättad ok". Av den dokumentation som har insänts till RN kan inte utläsas att A-son har utfört någon granskning av koncernredovisningen. A-son har uppgett att hon var vald revisor även i dotterbolaget samt tillagt att hon granskat det schema som redovisningsansvarig hade för upprättande av koncernredovisning och funnit detta vara korrekt. A-son har inte till RN sänt in några handlingar som visar vare sig hur koncernredovisningen upprättats eller eventuella kontroller av denna.

Av en bokslutsbilaga rubricerad Övriga fordringar framgår att bolaget hade en fordran om ca 48 000 kr på företagsledarens son och att detta lån skulle amorteras enligt en avbetalningsplan. A-son har uppgett att ursprungligt lånebelopp var 50 000 kr och att lånebeloppet utbetalades den 31 mars 2003. Viss amortering hade skett men ett nytt lån om ca 9 000 kr tillkom den 30 november 2003. Av A-sons dokumentation kan inte utläsas att hon har reflekterat över denna post. A-son har på RN:s fråga uppgett att hon hade påpekat för bolagsledningen att detta var ett förbjudet lån. Eftersom omedelbar återbetalning utlovades ansåg hon att någon anmärkning i revisionsberättelsen inte erfordrades.

RN gör följande bedömning.

RN konstaterar att A-son inte har visat och inte heller gjort troligt att hon har utfört någon granskning av videobolagets koncernredovisning.

Av 12 kap. 7 § första stycket aktiebolagslagen framgår att aktiebolag inte får lämna penninglån till aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör i bolaget. Vidare framgår att detsamma gäller bl.a. den som är släkting i rätt upp- eller nedstigande led till aktieägare, styrelseledamot eller verkställande direktör. Av 10 kap. 30 § andra stycket samma lag framgår vidare att revisorn skall anmärka i revisionsberättelsen om styrelseledamot eller verkställande direktör handlat i strid med denna lag. Av räkenskapshandlingarna framgår att företagsledarens son lånat 50 000 kr av videobolaget. Av A-sons svar till RN framgår att hon varit medveten om att det rörde sig om ett förbjudet lån. I ärendet har inte framkommit att undantagsreglerna i 12 kap. 7 § andra stycket aktiebolagslagen var tillämpliga. Detta innebär att ett förbjudet lån förelåg. Genom att inte anmärka på det förbjudna lånet i revisionsberättelsen har A-son även i detta avseende åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Vad A-son anfört om att lånet "omedelbart" skulle återbetalas medför inte någon annan bedömning.

RN:s sammanfattande bedömning

I ärendet har framkommit att A-son har brutit mot revisorslagens regler om självständighet och opartiskhet. Hon har inte visat eller ens gjort troligt att hon har utfört några riskanalyser eller planerat sitt revisionsarbete. Beträffande väsentliga resultat- och balansposter i klientbolagen visar RN:s utredning att A-son antingen inte har utfört några egentliga revisionsåtgärder eller att den granskning hon påstår sig ha utfört inte kan ha gett henne tillräckligt underlag för att med rimlig grad av säkerhet bedöma dessa posters värde. I flera av uppdragen har hon underlåtit att agera trots att tvingande regler i årsredovisningslagen inte hade följts. I ärendet har även framkommit att A-son, i ett av de revisionsuppdrag som RN granskat, inte har anmärkt på klientens bristande hantering av skatter och avgifter. Vidare har A-son åsidosatt sina skyldigheter

som revisor genom att i en revisionsberättelse underlåta att anmärka på förekomsten av ett förbjudet lån. RN konstaterar sammanfattningsvis att A-son inte, vare sig genom dokumentation eller genom sina svar på RN:s frågor, har gjort sannolikt att hon i något av de fem av RN granskade revisionsuppdragen har utfört någon godtagbar revision.

RN finner att A-sons revisionsverksamhet har uppvisat mycket allvarliga brister. Hon har genom det ovan anförda i hög grad och i grundläggande delar åsidosatt sina skyldigheter som revisor. A-son skall därför meddelas en disciplinär åtgärd. Vad som framkommit i ärendet är av så allvarligt slag att omständigheterna måste anses som synnerligen försvårande. A-sons godkännande som revisor skall därför upphävas med omedelbar verkan.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) upphäver RN A-sons godkännande som revisor. Med stöd av 35 § första stycket nämnda lag förordnar RN att beslutet skall gälla omedelbart.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit f.d. domaren i Europadomstolen Elisabeth Palm, ordförande, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, biträdande avdelningschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, skattejuristen Kerstin Nyquist samt universitetslektorn Catarina af Sandeberg. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, juris doktorn Adam Diamant samt chefsrevisorn Inger Blomberg som föredragit ärendet.